

Aan: Vaste Commissie voor Economische Zaken en Klimaat

Den Haag, 25 mei 2018

Betreft: Position paper Rondetafelgesprek Invest-NL 31 mei 2018

Inleiding

Voor FMO is het van belang dat ontwikkelingslanden en opkomende markten zich versterken op een wijze waarbij samenleving, markt en overheid zijn betrokken. Nederlandse ondernemingen kunnen hierin een rol spelen en FMO wenst dit te faciliteren door middel van onder meer het ter beschikking stellen van projectontwikkelings- en financieringsmiddelen.

Dit position paper geeft een toelichting op de rol van FMO, de activiteiten van FMO ten behoeve van het Nederlandse bedrijfsleven in ontwikkelingslanden en opkomende markten, de relatie van FMO tot Invest-NL en onze zienswijze op de invulling van maatschappelijk verantwoord investeren.

Over FMO

FMO is de Nederlandse ontwikkelingsbank met meer dan 45 jaar ervaring in investeren in de private sector in opkomende en ontwikkelende markten. De activiteiten zijn gericht op het ontwikkelen van een gezonde en duurzame private sector in ontwikkelingslanden. FMO biedt een volledig aanbod van financiële instrumenten ten behoeve van particuliere bedrijven en financiële instellingen in opkomende markten.

Door risico's te nemen die andere banken niet kunnen of durven te nemen, streven wij ernaar om additioneel te zijn aan de activiteiten van commerciële banken en investeerders. Omdat FMO in de regel een deel van het benodigde kapitaal financiert, maakt dit het voor andere financiële instellingen mogelijk om deel te nemen aan investeringen, waardoor aanzienlijk meer geld in een project kan worden geïnvesteerd. Wij werken nauw samen met geselecteerde partners over de hele wereld en met multilaterale en bilaterale financiële instellingen en commerciële banken.

FMO heeft een AAA-rating van Standard and Poor's en heeft een investeringsportefeuille van € 9,2 miljard (2017), waarmee het een van de grootste bilaterale ontwikkelingsbanken wereldwijd is. Als onderdeel van haar kernactiviteiten levert FMO een bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals) en stimuleert samenwerking tussen haar partners die positieve verandering brengt en de impact van investeringen vergroot.

NL Business

De activiteiten van FMO ten behoeve van het Nederlandse bedrijfsleven zijn binnen FMO belegd in een separate afdeling, 'NL Business'. De activiteiten van NL Business zijn additioneel aan de commerciële markt en aan de overige activiteiten van FMO. Deze activiteiten omvatten projectontwikkeling, exportfinanciering en structurering van financiële producten. Voorbeelden hiervan zijn het bieden van ondersteuning aan Nederlandse exporteurs naar opkomende markten die geen toegang hebben tot financiering van

commerciële marktpartijen en ontwikkeling van projecten in het buitenland van een vroege fase tot een financierbare propositie. NL Business is daarmee de partner voor overheden en het Nederlands bedrijfsleven in opkomende markten en ontwikkelingslanden. Via FMO beschikt NL Business over een internationaal netwerk van bedrijven en banken, heeft kennis van het combineren van private en publieke belangen en heeft ervaring met zakendoen in opkomende markten. Met deze kennis en ervaring dragen wij bij aan het versterken van de Nederlandse concurrentiepositie en het creëren van ontwikkelingsimpact in lage- en middeninkomenslanden.

NL Business heeft op alle onderdelen een significante en relevante groep van klanten aan zich weten te binden. In 2017 verstrekten we bijna € 100 miljoen aan nieuwe verplichtingen met betrekking tot het Nederlandse bedrijfsleven. In de komende jaren zal de portefeuille van NL Business verder worden uitgebreid. Dit om het Nederlandse bedrijfsleven te ondersteunen in ontwikkelingslanden en opkomende markten, en uiteindelijk om deze landen te helpen zich verder te ontwikkelen.

FMO en Invest-NL

Vanuit haar rol als nationale ontwikkelingsbank constateert FMO dat er behoefte is aan een instelling die investeringskansen voor het Nederlandse bedrijfsleven in genoemde groep landen kan bevorderen, versterken en uitbreiden. In het afgelopen jaar hebben wij daarom proactief bijgedragen aan de voorbereiding voor totstandkoming van Invest-NL, in het bijzonder de beoogde internationale activiteiten daarvan.

Beoogd wordt de NL Business activiteiten van FMO en bepaalde internationale financieringsregelingen van RVO te bundelen in een samenwerkingsverband, waar de activiteiten van Atradius DSB (exportkredietverzekeringen en -garanties en investeringsverzekeringen) aan worden gekoppeld. Daarnaast kan FMO met haar kennis van investeringsprocessen, impact investment en -measurement en haar expertise en netwerk in ontwikkelingslanden een belangrijke bijdrage leveren aan Invest-NL. De vormgeving van het samenwerkingsverband en de relatie tot Invest-NL worden momenteel nog onderzocht. FMO plaatst hierbij een aantal randvoorwaarden.

Wij zien dat een goed georganiseerde nieuwe organisatie, waar de sterke punten van overheid en FMO, met inzet van in het verleden bewezen kennis, ervaring en governance, de positie van Nederlandse ondernemingen in het zaken doen met het buitenland kan versterken. Wat betreft de governance hechten we, in lijn met de wijze waarop FMO in de afgelopen decennia succesvol heeft geopereerd, aan een organisatie die op gepaste afstand van de overheid staat. Mogelijkheden om direct invloed uit te oefenen/te sturen, met name op projectniveau, dienen kritisch te worden bekeken. Daar waar synergiën met Invest-NL mogelijk zijn zal worden bekeken of deze kunnen worden gerealiseerd zonder de zelfstandige besluitvorming van de organisatie te beperken. Goede kapitalisatie is van belang, waarbij overwogen moet worden om de mogelijkheid te introduceren om vreemd vermogen aan te trekken, teneinde nog meer impact te kunnen bereiken met het geïnvesteerde kapitaal. Tot slot is het voor de professionaliteit van de organisatie essentieel dat de nieuwe organisatie in staat wordt gesteld om de juiste expertise uit de markt aan te trekken.

Invulling maatschappelijk verantwoord investeren

FMO ondersteunt haar klanten met meer dan de vaak schaarse langetermijnfinanciering. We zoeken voortdurend naar nieuwe mogelijkheden om onze klanten te faciliteren bij het bereiken van hun doelen. Duurzaam milieu- en sociaal beheer en goed bestuur (ESG) gaan in onze visie hand in hand met goede financiële resultaten. FMO ondersteunt haar klanten daarom actief bij het implementeren van hoogstaande, internationale standaarden op het gebied van mensenwelzijn, governance, integriteit en het milieu. Op deze wijze ondersteunen wij onze klanten om op een duurzame wijze te opereren en op lange termijn bij te dragen aan het reduceren van armoede, creëren van werkgelegenheid en verduurzaming van de omgeving die de lokale gemeenschappen en economie ten goede komen. Ook de activiteiten van NL Business sluiten aan bij deze internationale standaarden, in het bijzonder de investeringsstandaarden van de IFC, de richtlijnen van de OESO en de internationale standaarden op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Voor FMO is het een voorwaarde dat het beoogde samenwerkingsverband ook zal voldoen aan alle voor FMO relevante investeringsstandaarden.

Concluderend

Op basis van de activiteiten van NL Business zijn wij van mening dat er voldoende vraag vanuit de markt is naar een instelling die op winstgevende wijze additioneel aan de markt het internationaal georiënteerde Nederlandse bedrijfsleven bedient met financieringsoplossingen, die ten goede komen aan ontwikkelingslanden en opkomende markten. Invest-NL en het samenwerkingsverband dienen zodanig te worden ingericht dat sprake is van zakelijk en zelfstandig opererende organisaties, waarbij het beste van drie werelden, markt, overheid en samenleving, wordt bereikt. FMO doet graag haar bijdrage om dit resultaat in het belang van het Nederlandse bedrijfsleven te realiseren.

Janet Nieboer, directeur NL Business, j.nieboer@fmo.nl, 070-314 9752

Frank van den Heuvel, senior adviseur Public Affairs, f.van.den.heuvel@fmo.nl, 06-22975631